

נוהל תמיכה בשימור קרקע

קובץ נספחי הנוהל

קובץ נספחים זה הינו חלק מארבעת נוהל האגף לשימור הקרקע

רשימת נספחים

טופס הבקשה והתחייבות לעניין תמיכה בשימור קרקע	נספח 1	נספחים החייבים בהגשה במסגרת בקשת התמיכה
טופס בקשה להעברת כספים באמצעות מרכז סליקה בנקאי (מס"ב)	נספח 2	
פירוט התמיכות מבוקשות לבקשה	נספח 3	
אישור לגבי עבודה עם רשות ניקוז	נספח 4	
שאלון שימור קרקע	נספח 12	
מפרט תיק תמיכה והתחייבות	נספח 5	לא להגשה במסגרת בקשת התמיכה
רשימת טפסים להגשת בקשת תשלום	נספח 6	
אופן עריכת בקשת התמיכה	נספח 7	
הגדרת ממשק עיבוד משמר	נספח 8	
מסמך אפיון קרקע	נספח 9	
פרוט פעולות ואמצעים	נספח 10	
פרוט פעולות תחזוקה	נספח 11	

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 1

טופס הבקשה והתחייבות לעניין תמיכה בשימור קרקע

אני הח"מ _____ ת.ז. _____ /אנו הח"מ (אם המבקש הוא
תאגיד), מורשי החתימה מטעם _____ (שם התאגיד), שמספרו
_____,
ומענו: _____ (כתובת ומיקוד), טל'
_____, כתובת דואר אלקטרוני
מגיש/מגישים בזאת בקשה לקבלת תמיכה בהתאם
לנוהל התמיכה ומתחייב בזאת כדלקמן:

- לעמוד בכל התנאים המופיעים בנוהל התמיכות וכן בתנאים המפורטים להלן:
  - לעשות שימוש בכספי התמיכה אך ורק בעד הפעולות שאושרו על ידי ועדת התמיכות.
  - לנהל ספרי הנהלת חשבונות נפרדים לפעילות הנתמכת מיתר הפעילויות בהן הנני עוסק.
- במידה שהתמיכה, שתועבר אלי בפועל, תהיה גבוהה מסכום התמיכה שלו הנני זכאי לפי אישור ועדת התמיכות, אשיב את הסכום ששולם לי ביתר למשרד החקלאות בתוך 60 יום מיום שנודע לי הדבר או מיום שהועברה דרישת השבה ע"י המשרד, לפי המוקדם מבניהם.
- ידוע לי כי משרד החקלאות יהא רשאי לקזז כל סכום ששולם ביתר (אם שולם) מכל סכום לו הנני זכאי מהמשרד.
- במידה שלא אעמוד בתנאי מהתנאים המפורטים בנוהל התמיכה, בכתב ההתחייבות או בכל דרישה אחרת של המשרד בקשר לתמיכה, אהיה חייב להשיב למשרד החקלאות את מלוא התמיכה או חלקה, כפי שייקבע ע"י המשרד, וכי המשרד יהיה רשאי לקזז את הסכומים כאמור מכל סכום לו אהיה זכאי מהמשרד.
- ידוע לי כי משרד החקלאות או מי מטעמו רשאי לדרוש להגיש לו דיווחים כספיים ואחרים בקשר לפעילותי ורשאי הוא לשלוח מבקר או מפקח מטעמו לבקר במשרדי ובמתקני ולענין בספרי החשבונות שלי. הנני מתחייב לשתף פעולה עם עורך הביקורת, לרבות המצאת כל מסמך ו/או מידע שיידרש על ידו.

ולראיה באתי/באנו על החתום:

שם _____ תפקיד _____ חתימה/חותמת _____
שם _____ תפקיד _____ חתימה/חותמת _____

תאריך: _____

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 2

טופס בקשה להעברת כספים באמצעות מרכז סליקה בנקאי (מס"ב)

תאריך.....

פרטי המבקשים

שם.....
מס' עוסק מורשה/תאגיד.....

כתובת

רחוב.....
ישוב.....
מיקוד.....
טלפון.....
דואר אלקטרוני:.....
אנו מבקשים בזאת שהכספים המגיעים לנו יועברו לחשבוננו:
בנק.....
סניף.....
כתובת.....
מס' סניף.....
מס' חשבון.....

הננו מתחייבים לדווח על כל שינוי של הפרטים.

אישור מורשי חתימה:

תאריך..... שם ושם משפחה..... מס' תעודת זהות..... חתימה.....

תאריך..... שם ושם משפחה..... מס' תעודת זהות..... חתימה.....

חותמת התאגיד

אישור הבנק

הרינו מאשרים כי עפ"י רישומינו, החתומים מעלה הינם הבעלים בחשבון מס'..... בסניפנו ורשאים ע"פ מסמכינו לחייב את החשבון הנ"ל בחתימתם. חתימתם נכונה ומאושרת על ידינו.

תאריך..... חתימה וחותמת.....

נא לצרף:

1. אישור על ניהול ספרים.
2. אישור על ניכוי מס במקור.

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 3

פירוט התמיכות מבוקשות לבקשה

שם הפעילות/ פרטים	פעילות נתמכת:
מקורות	
משרדי ממשלה: (לפרט)	
רשויות אחרות: (לפרט)	
מקורות עצמיים: (לפרט)	

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 4

אישור לגבי עבודה עם רשות ניקוז

הבהרה: נספח זה משמש להגשות בתוכניות בנוהלי פעולות ואמצעים ותכנון כולל
וסקרים המוגשות באמצעות רשויות הניקוז

שם הישוב: _____

שם המשק/שם החקלאי: _____

מס' זהות: _____

אני הח"מ _____ (מורשה חתימה) שכתובתי _____

בעניין תמיכה בפעולות ואמצעים, תכנון וסקרים.

הריני מאשר בזאת לרשות ניקוז _____

בתוכנית מספר _____ לבצע את פעולות שימור הקרקע בשמי.

תאריך: _____ שם מורשה חתימה: _____ מס' ת"ז: _____

חתימה:

_____

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 5

מפרט תיק תמיכה והתחייבות

נספח זה מהווה את רשימת המסמכים (צ'ק ליסט) שאותם נדרש להגיש לבקשה, המסמך נועד לנוחות מגיש הבקשה

באחריות המחוז

- 1) תרשים הסביבה (מפה) עם סימון גבולות התוכנית המראה את השטח המטופל וסביבתו.
- 2) פרוטוקול ועדת השיפוט במחוז.
- 3) אישור מקצועי של התוכנית בוועדת שיפוט במחוז.

באחריות החקלאי

- 4) טופס בקשה לתמיכה בפעולות שימור הקרקע - נספח 1, מצורף.
- 5) פרטי בנק ופרטי מורשה חתימה - נספח 2, מצורף.
- 6) אישור בר תוקף על ניהול ספרי חשבונות ורשומות לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים, - תשל"ו, 1976.
- 7) אישור לצורך ניכוי מס במקור, לפי תקנות מס הכנסה) אישור בדבר ניכוי במקור (התשמ"א 1980).
- 8) מסמכים המוכיחים את זכויותיו של המבקש בקרקע, על מבקש התמיכה להוכיח את זכויותיו בקרקע ל-5 שנים לפחות, בדרכים הבאות לפי העניין:
  - ככלל, על מבקש התמיכה להציג מסמכים המעידים על זכויותיו בקרקע, כגון נסח רישום בטאבו, הסכם חכירה או הסכם שכירות וכד'.
  - ואולם, לגבי קרקעות הנמצאות בניהול רשות מקרקעי ישראל, ואין ברשות מבקש התמיכה הסכם חכירה או הסכם שכירות בתוקף, ימציא למשרד החקלאות מכתב הסבר בנוגע לסיבות לכך והמשרד יעביר הבקשה להתייחסות רמ"י.
  - לגבי קרקע באיו"ש נדרש אישור המנהל האזרחי על כך שהשטח מעובד כדין על ידי מגיש הבקשה וכי הוא זכאי לעבדו.
- 9) נספח 3 - פירוט התמיכות מבוקשות לבקשה
- 10) נספח 4 – אישור לגבי עבודה עם רשויות ניקוז (ע"פ ההבהרה במסמך 5)

נספח מס' 6

רשימת טפסים להגשת בקשת תשלום

1. אישור סיום עבודות (גמר ביצוע אישור מתכנן שימור קרקע במחוז על ביצוע הפרויקט על פי התוכנית).
2. אישור המתכנן על התאמת הביצוע לתוכנית ועל איכות הביצוע.
3. טופס ריכוז חשבוניות לפי פירוט סוגי העבודות המאושרות.
4. חשבוניות מס ממוינות עפ"י סוגי העבודות, חתום ע"י רואה חשבון.
5. חשבונית על תשלום מע"מ.

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 7

אופן עריכת בקשת התמיכה

נוהל תמיכה בתיכונן כולל וסקרים	נוהל תמיכה בתחזוקת מערכות שימור הקרקע	נוהל תמיכה בפעולות ואמצעים	נוהל תמיכה בעיבוד משמר
<p>1. תשריטים/ מפות מפת התוכנית בקנה מידה של 1:2,500 או 1:5,000, לפי העניין, על רקע טופוגרפיה עפ"י קנה המידה. רשת קואורדינטות (ישראל החדשה).</p>	<p>1. תשריטים/ מפות מפת התוכנית בקנה מידה של 1:2,500 או 1:5,000, לפי העניין, על רקע טופוגרפיה עפ"י קנה המידה. רשת קואורדינטות (ישראל החדשה).</p>	<p>1. תשריטים/ מפות מפת התוכנית בקנה מידה של 1:1,000 או 1:2,500 או 1:5,000, לפי העניין, ברשת קואורדינטות (ישראל החדשה), המפה תהיה על רקע טופוגרפיה עם קווי גובה. ההפרש בין קווי הגובה יהיה 25 או 50 או 100 ס"מ בהתאמה עפ"י קנה המידה. במידה ובתוכנית נכללות תעלות ודרכי מים או גדודיות יש להציג חתכים אופייניים נבחרים; יש למספר את התעלות והמתקנים במפה.</p>	<p>1. תשריטים/ מפות מפת התוכנית בקנה מידה של 1:2,500 או 1:5,000, עפ"י העניין, ברשת קואורדינטות (ישראל החדשה). המפה תהיה על רקע טופוגרפיה עם קווי גובה. ההפרש בין קווי הגובה יהיה 100 ס"מ.</p>
<p>2. פרשה טכנית א. תרשים הסביבה. ב. רקע פיזי לתוכנית – דברי הסבר. ג. הצגת בעיות סחיפה (או בעיות אחרות והערכה כמותית של נזקים או סחף) בשטח התוכנית, תכסית, ניתוח שיפועים, נושאי שימור קרקע נוספים.</p>	<p>2. פרשה טכנית א. תרשים הסביבה בקנה מידה של 1:5,000 או 1:10,000 ב. רקע פיזי לתוכנית – דברי הסבר. ג. הצגת בעיות סחיפה (או בעיות אחרות והערכה כמותית של נזקים או סחף) בשטח התוכנית, תכסית, ניתוח שיפועים, נושאי שימור קרקע נוספים. ד. אומדן המתכנן מפורט לפי סעיפי ההוצאה.</p>	<p>2. פרשה טכנית א. תרשים הסביבה בקנה מידה של 1:5,000 או 1:10,000 ב. רקע פיזי לתוכנית – דברי הסבר. ג. סקר קרקע/אפיון הקרקעות וממשק העיבוד המתאים לקרקעות אלה. ד. הצגת בעיות סחיפה או בעיות אחרות והערכה כמותית שלהם ופתרונות מתוכננים.</p>	<p>2. פרשה טכנית א. תרשים הסביבה בקנה מידה של 1:5,000 או 1:10,000 ב. רקע פיזי לתוכנית – דברי הסבר. ג. סקר קרקע/אפיון הקרקעות וממשק העיבוד המתאים לקרקעות אלה. ד. הצגת בעיות סחיפה ופתרונות מתוכננים. ה. תאור ממשק העיבוד המתאים לקרקעות, הצגת מחזורי עיבוד, גידול וזיבול בין</p>

נוהל תמיכה בשימור קרקע

		<p>ה. תכנית השטח, ניתוח שיפועים, נושאי שימור קרקע נוספים.</p> <p>ו. נתוני אקלים ו/או טופואקלים לתוכניות נטיעה.</p> <p>ז. הצגת אגני הניקוז ושטחם, מערכת הניקוז הקיימת עם נתוני ספיקות וכושר הולכה נוכחי.</p> <p>ח. הצגת מערכת הניקוז המתוכננת עם נתוני כושר הולכה מתוכנן, חישובים ומפרטים נוספים לפי דרישה.</p> <p>ט. אומדן המתכנן לעלות כל פרט מפרטי מרכיבי התוכנית.</p> <p>י. המלצות תחזוקה.</p>	<p>החלקות הכלולות בתוכנית.</p> <p>ו. אומדן המתכנן לעלות התוכנית.</p>
		<p>3. בתוכניות נטיעה חובה לצרף את המלצת מדריך הגידול לנטיעת השטח.</p> <p>במידת הצורך או על פי דרישה – הצגת חלופות לתוכנית.</p>	<p>3. שכבת ממ"ג</p> <p>לתוכנית תצורף שכבת ממ"ג. בשכבה יופיעו הפוליגונים הכלולים בתוכנית. לכל פוליגון יוסף המידע הטבלאי בדבר מחזור עיבודים, גידולים וזיבול.</p>

את התוכנית – פרשה טכנית, תשריט ונספחים, יש להגיש בשני עותקים מודפסים וכן בקובץ דיגיטלי (עדיף בקבצי word או pdf, JPG או SHP ו-DWG).

נספח מס' 8

הגדרת ממשק עיבוד משמר

א. שטחי גז"ש בממשק חקלאות משמרת

מבקש המעבד שטח חקלאי ומעוניינים לעבד אותו לפי עקרונות עיבוד משמר, צריכים לעמוד בתנאים הבאים בעיבוד השטח:

הנושא	בעל	שלחין
ממשק עיבוד משמר	לפחות 75% משטח התוכנית יהיו באי פליחה.	לפחות 75% משטח התוכנית, יעובד בממשק משמר קרקע עפ"י הפרוט: 25% או יותר באי פליחה, לפחות 50% נוספים יהיו בעיבוד משמר קרקע – מטופל בגימום או סיכור בין הערוגות וגדודיות וזאת בשטחים בשיפוע ממוצע מעל 3%
זיבול	1. מדי שנה יזובל, לפחות רבע משטח התוכנית בזבל אורגני באיכות מתאימה. כמות מינימלית 0.75 קוב לשנה. 2. הטמעת הזבל האורגני תיעשה תוך צמצום עיבודים, באותה השנה.	1. מדי שנה יזובל, לפחות רבע משטח התוכנית בזבל אורגני באיכות מתאימה. כמות מינימלית 1 קוב לשנה. 2. הטמעת הזבל האורגני תיעשה תוך צמצום עיבודים, באותה השנה.

דו"ח הביצוע יערך במעמד הזריעה

ב. מטעי נשירים בממשק חקלאות משמרת

הנחיות כלליות:

- תהליך הטמעת הממשק יתמשך לאורך חמש שנים.
- הימנעות מוחלטת משימוש בחומרים מונעי הצצה בשורה ובמרווח בין השורות.

שנה ראשונה:

- טיפול בעשביית החורף - בשורת העצים (רוחב 1 מ') - מחודש פברואר או עד לגובה של 20 ס"מ, אפשרי שימוש בקוטלי עשבים - מגע או סיסטמי. במרכז המרווח - השארת עשביית החורף עד להבשלת זרעים או עד לגובה 1 מ'. לאחר מכן - כיסוח או ריסוק.

נוהל תמיכה בשימור קרקע

- טיפול בעשביית הקיץ - בשורת העצים - אפשרי שימוש בקוטלי עשבים (לא מונע הצצה) בשלב הצצה. במרכז המרווח - טיפול בריסוס או בכיסוח/ריסוק לפני הבשלת זרעים.

שנה שנייה:

זריעת סתיו של גידול כיסוי חורפי במרכז המרווח, המשך טיפול כבשנה הראשונה.

שנה שלישית והלאה:

המשך הטמעת הממשק לעידוד עשביה מקומית בחורף במרכז המרווח ויצירת חיפוי צמחי טבעי בשורת העצים.

ג. חובובה בממשק חקלאות משמרת

- יישום ממשק כיסוי צמחי ב 90% מהשטח.
- איסוף החובובה יתבצע בממשק פריסת רשתות לפני עונת נשירת הפרי, השארת הרשת על הקרקע עד סוף תקופת הנשירה .
- איסוף הפרי יבוצע במערך איסוף יניקה מרשתות.
- דו"ח ביצוע יהיה במעמד האיסוף.

נספח מס' 9

מסמך אפיון קרקע

דרישות אלו תקפות למעט מקרים בהם יש אישור מחוז כי קיים סקר קרקע רלבנטי לחלקה ושיטות ההשקיה ושימושי הקרקע לא שינו מהותית את תוצאות הסקר.

1. בתוכניות המוגשות לקול קורא: **כלי מיכון**; **עיבוד משמר**; **תחזוקת מערכות שימור קרקע**; **ותכנון כולל וסקרים**, הדרישה היא מסמך אפיון קרקעות. **מסמך אפיון קרקעות** יכול: חברות קרקע, שיפועים, התאמה לשימוש חקלאי, הצגת בעיות סחיפה או בעיות אחרות.

2. בתוכניות המוגשות בקול קורא **פעולות ואמצעים** הדרישה היא:

א. בתוכניות **ניקוז תת קרקעי**, על תיאור החלקה לכלול:

1. מפלסי מי תהום ביחס למפלס הקרקע, כולל לחצים ארטזיים.
2. מפת גבהים של מוצא אפשרי למערכת הניקוז.
3. מפה מרחבית של מפלסי מי התהום.
4. הערכה למקורות ההזנה של מי התהום.
5. שכבות מוליכות במרחב התוכנית ואם נדרש גם בסובב הקרוב. שכבות אטומות/דחוסות. אפשרות לשכבות מחלחלות בעומק השדה לביצוע ניקוז אנכי.
6. מליחות של מי התהום בכל בורות הסקר.
7. השפעת ההשקיה ומחזור הגידול (דו גידול למשל) על מי התהום.
8. ניהול המים העיליים בחלקה.

ב. בתוכניות העוסקות ב**שימור קרקע עילי** – על תיאור החלקה לכלול:

1. אפיון קרקעות (ראו סעיף 1-מסמך אפיון קרקעות).
2. הצגת אגני הניקוז ושטחם, מערכת הניקוז הקיימת עם נתוני ספיקות וכושר הולכה נוכחי.
3. הגדרת נתוני הקרקע לתכן הנדסי, מהירות מותרת, כוח גרר וכו'.
4. הצגת נתונים מטאורולוגיים לחישובים הידראולים נדרשים.
5. הגדרת בעיות סחיפה בחלקה.
6. הגדרת ערוצים או מקורות של כניסת מים מחוץ לחלקה.

נוהל תמיכה בשימור קרקע

7. בתוכניות בהן מתבצע מילוי, יש לבדוק מה מקור החומר, איכותו ומה מידת התאמתו לקרקע המקומית.
8. בתוכניות בהן מתבצעת חפירה יש להציג סקר קרקע העולה בעומקו על עומק החפירה.
- ג. בתכניות העוסקות ביעוד קרקע לנטיעה על תיאור החלקה לכלול:
  1. תנאי סף מטאורולוגיים (קרה) המגבילים הצלחה לגידול המבוקש במידה ויש חשש לקרה הסקר ייתן מפה המתארת את פרוש הטמפרטורות במרחב.
  2. סקר קרקע מפורט המפרט את תנאי הקרקע המגבילים הצלחה לגידול המבוקש. הסקר ייתן מפה ודו"ח המתארים את פרוש הקרקעות במרחב.
  3. אם מבוקשות גדודיות בתוכנית, נדרש להן גיבוי מאיכות הקרקע בחלקה (קרקעות כבדות, נזאז גבוה, וכו').

נספח מס' 10

פרוט פעולות ואמצעים

רשימת פעולות ואמצעים המוכללות בתוכניות המוגשות בקול הקורא לפעולות ואמצעים:

הבהרה: בסמכות ועדת השיפוט להוסיף פעולות נוספות על פי שיקול דעתה.

נושאי התמיכה:

1. זריעת דרכים חקלאיות.
2. התקנת ניקוז תת קרקעי – צנרת, שוחות ומוצאים.
3. התקנת שיחים מעפר או אבן.
4. התקנת תעלות ניקוז חקלאיות ודרכי מים, וייצובן.
5. מניעת סחיפה בדרכים חקלאיות: פיזור נגר, מעבירי מים.
6. התקנת מדרגים מקרקע או אבן.
7. התקנת מתקנים לשבירת אנרגיה.
8. השהיית נגר בשטחים ובערוצים חקלאיים (מבנים חקלאיים).
9. זריעת ייצוב צמחי במטעים.
10. סוללות מגן בין שטחים חקלאיים.

נושאים מיוחדים:

11. גודדיות במטעים – גודדיות יאושרו רק בשטחים שבהם הצורך בגודדית הינו תוצאה ישירה של איכות הקרקע על פי סקר קרקע מעודכן.

נספח מס' 11

פרוט פעולות תחזוקה

רשימת עבודות המוכללות בתוכניות המוגשות בקול הקורא לתחזוקה:

הבהרה: בסמכות ועדת השיפוט להוסיף פעולות נוספות על פי שיקול דעתה.

נושאי התמיכה ע"פ סדר עדיפות לתמיכה:

1. זריעת דרכים חקלאיות.
2. ניקוי ניקוז תת קרקעי – צנרת, שוחות ומוצאים.
3. חידוש שיחים מעפר או אבן.
4. חידוש תעלות ניקוז חקלאיות ודרכי מים, וייצובן.
5. חידוש מדרגים מקרקע או אבן.
6. שיקום מתקנים לשבירת אנרגית מים.
7. השהיית נגר בשטחים ובערוצים חקלאיים (מבנים חקלאיים).

נוהל תמיכה בשימור קרקע

נספח מס' 12

שאלון שימור קרקע

<p>כיסוי - איזה סוג של כיסוי מבין האפשרויות המתוארות מתבצע בחלקה?</p>	<p>עיבודים - איזה מבין האפשרויות הבאות מתארת בצורה הטובה ביותר את שיטת העיבוד בחלקה?</p>	<p>מהו סוג הגידול בחלקה ?</p>
<p>1. חיפוי צמחי מלא כל השנה איסוף גרעינים בלבד. 2. חיפוי צמחי חלקי השארת שלפים. 3. ללא חיפוי צמחי</p>	<p>1. אי פליחה רציף - (זריעה ללא עיבוד מקדים). 2. מינימום עיבוד- המחזור גידולים בו שנים באי פליחה וכולל פליחה של פעם במחזור כולל זיבול או מינימום עיבוד – עיבוד רדוד עד עומק של 10 סנטימטר, עיבוד אחד (קלטור וזריעה). 3. עיבוד קונבנציונאלי, עיבודי יסוד.</p>	<p>1. פלחה (גידולי שדה שאינם מושקים)</p>
<p>1. חיפוי צמחי מלא. 2. חיפוי צמחי חלקי. 3. ללא חיפוי צמחי.</p>	<p>1. אי פליחה רציף - (זריעה ללא עיבוד מקדים). 2. מינימום עיבוד (שטח עם רגבים במהלך החורף)- עיבוד בפסים קבועים או פתיחת ערוגות על שטח בעיבוד יסוד. 3. עיבוד קונבנציונאלי, עיבודי יסוד.</p>	<p>2. שלחין (כל סוגי הגידולים המושקים: ירקות, גידולי שדה)</p>
<p>1. חיפוי צמחי מלא. 2. חיפוי צמחי חלקי. 3. ללא חיפוי צמחי.</p>	<p>1. ניהול עשבייה מלא, בין השורות – כיסוח. בשורת העצים שימוש קוטל עשבים או כיסוח מתחת שורת העצים לאחר עונת הגשמים. 2. ניהול עשבייה – בין השורות- כיסוח. בשורת העצים, שימוש קוטל עשבים. 3. ניהול עשבייה בהדברה כימית או עיבודים.</p>	<p>3. מטעים</p>

נוהל תמיכה בשימור קרקע
4. האם קיבלת בעבר תמיכה בעיבוד משמר או זריעת גידולי כיסוי?

1. כן
2. לא

5. האם שמעת על עיבוד משמר?

1. כן
2. לא

אם כן, מאין שמעת?

1. חקלאי אחר
2. חבר שאינו חקלאי
3. ספרות מדעית
4. הדרכה מקצועית
5. אחר

חלק ב – פעולות הנדסיות של שימור קרקע

האם נעשו בשטחי המשק פעולות הנדסיות כלשהן?

1. כן
2. לא

אם כן, האם

1. בתמיכה
2. ללא תמיכה

אילו פעולות נעשו? (ניתן לבחור יותר מאפשרות אחת)

1. ניקוז עילי כגון: שיחים, תעלות ומתקני ניקוז, מדרגים, טיפול בדרכים, ...
2. ניקוז תת קרקעי
3. מתקני השהיית נגר כגון: בריכות איגום